

УДК 342. 9

СФЕРА ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

**Ясінецька І.А., д.е.н., професор, Кушнірук Т.М., к.с.-г.н., доцент,
Додурич В.В., асистент**

(Подільський державний аграрно-технічний університет)

Без перебільшення, земля як ключовий елемент національного багатства, невід'ємний ресурс у сільськогосподарському виробництві і основа людського існування завжди наділяється важливим значенням у процесі економічного розвитку суспільства та держави.

Нормами Основного Закону закріплено, що земля, як й інші природні ресурси у межах території України, є об'єктом права власності Українського народу (ст. 13 Конституції України), виступає основним національним багатством і перебуває під особливою охороною держави, право власності на землю гарантується державою, набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону (ст. 14 Конституції України) [1]. Земельні ресурси, будучи основою екологічної системи, головним предметом виробництва, об'єктом права власності Українського народу виступають не лише показником економічного розвитку країни незалежно від її політичного устрою та суспільної формації, а також набувають важливого стратегічного значення для світового співтовариства з метою розв'язання глобальних проблем у вітчизняному аграрному секторі економіки. Від послідовності розв'язання наявних проблем у сфері використання і розподілу земельних ресурсів, як у теоретичному, так і практичному аспектах, напряму залежить майбутній стан фінансового, екологічного і соціального зростання та добробуту населення та держави.

Зазначимо, що у Стратегії економічного розвитку України до 2020 року земельну реформу віднесено до вектора розвитку нашої держави [2], у процесі якої вже зараз можна спостерігати формування якісно нових видів земельних правовідносин, які впливають на «працездатність» економіки і соціальної сфери країни.

Реалії сьогодення також свідчать про розпорошеність земельних правових норм у різних за юридичною силою законодавчих актах, часту зміну їх редакцій, несистемне та неузгоджене їх розроблення. Все це безпосередньо позначається на розвитку земельних відносин, зокрема залишаються нормативно не впорядкованими численні питання у сфері управління земельними ресурсами.

Ведучи мову про земельні правовідносини, варто також відштовхуватися від юридичної категорії «правовідносини», яка є досить вивченою та дослідженою загальноправовою наукою. Так, більшість сучасників теоретиків права дотримуються тієї позиції, що під «правовідносинами» («правовими відносинами») слід розуміти врегульовані юридичними нормами і забезпечені примусовою силою держави вольові суспільні відносини, які відображаються в

конкретному зв'язку між правомочними і зобов'язаними суб'єктами, які виникають з приводу конкретного об'єкта на підставі відповідного юридичного факту. [3]

До земельних правовідносин, які становлять об'єкт адміністративно-правового регулювання слід зарахувати: 1) публічно-сервісні земельні правовідносини, пов'язані з отриманням права власності на землю та її експлуатацією (землекористуванням); 2) управлінські земельні правовідносини, які виникають під час реалізації повноважень і функцій держави в особі уповноважених органів у сфері управління земельним фондом України; 3) контрольно-наглядові (охоронні) земельні правовідносини, пов'язані зі здійсненням контролю та нагляду за раціональним та ощадливим використанням землі та земельних ділянок землевласниками та землекористувачами; 4) охоронні земельні правовідносини 5) юрисдикційні земельні правовідносини, які зумовлені провадженням у справах про адміністративні правопорушення за порушення норм земельного законодавства та вирішенням земельних спорів як різновиду публічно-правових у межах адміністративного судочинства.

Вищенаведене переконує в тому, що земельні правовідносини як об'єкт адміністративно-правового регулювання мають системний характер, який пояснюється наявністю узгодженого структурного складу, елементами якого виступають суб'єкти земельних правовідносин, їх об'єкт та зміст, які взаємопов'язані й взаємоузгоджені між собою. Таким чином, під адміністративними земельними правовідносинами будемо розуміти врегульований нормами публічного права комплекс суспільних відносин, що виникають між фізичними й юридичними особами – з одного боку та органами державної влади й органами місцевого самоврядування, з другого, з приводу конкретних об'єктів (земель всіх форм власності і господарювання в межах території України, земельних ділянок та права на них, у тому числі на земельні частки) на підставі певних юридичних фактів, змістом яких є взаємозумовлені права й обов'язки їх учасників, повноваження та юридична відповідальність.

Список літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кулинич П.Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: моногр. К.: Логос, 2011. 688 с.
3. Мельник А.Г. Поняття та сутність правового регулювання земельних відносин, яке здійснюється органами місцевого самоврядування. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. №3. С.85-90.